

W związku ze skierowaniem do I czytania rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków oraz niektórych innych ustaw, zawartego w druku sejmowym 1905, organizacje samorządowe tworzące stronę samorządową Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego 12 października wydały następujące oświadczenie.

1. Projekt ustawy, która dotyczy zadania własnego gmin, określonego w art. 7 ust. 1 pkt 3 ustawy o samorządzie gminnym (zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty w zakresie wodociągów i zaopatrzenia w wodę oraz kanalizacji), **został skierowany do Sejmu bez opinii Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego, co stanowi złamanie art. 3 pkt 5 oraz art. 8 ust. 2 ustawy o Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego**
2. Projekt ustawy, pozostawiając pełną odpowiedzialność za realizację wskazanego zadania własnego gmin po ich stronie, odbiera organom gmin prawo określania najważniejszego parametru realizacji tego zadania, jakim jest ustalenie taryf opłat za wodę. Przeniesienie tego działania do instytucji rządowej, która nie ponosi żadnej odpowiedzialności za realizację tego zadania, **pozostaje w rażącej sprzeczności z konstytucyjnymi zasadami pomocniczości, decentralizacji oraz samodzielności jednostek samorządu terytorialnego**
3. Zawarty w uzasadnieniu do projektu ustawy, opublikowanym przez RCL, argument o braku skutecznego nadzoru specjalistycznego w tym zakresie jest nietrafny, ponieważ – zgodnie z art. 171 Konstytucji – nadzór nad samorządami jest sprawowany wyłącznie na podstawie kryterium zgodności z prawem. **Projekt rządowy jest sprzeczny z tym przepisem Konstytucji, ponieważ zakłada ingerencję w to zadanie własne gmin także na podstawie innego kryterium - celowości.** Takie podejście oznacza de facto pozbawienie samodzielności wspólnot gminnych w zakresie stanowienia o sposobie realizacji spraw lokalnych. Dzisiaj mieszkańcy gminy wiedzą, że mogą rozliczyć swojego wójta (burmistrza i prezydenta) oraz swoich radnych za realizację tego zadania, w tym za opłaty za wodę. Zmiana proponowana przez rząd zburzy ten ustalony od wielu lat ład funkcjonowania społeczności gminnych w Polsce.
4. Trzeba podkreślić, że **niezwykle krzywdzące dla gmin są elementy ocenne, zawarte w uzasadnieniu projektu ustawy.** Stan faktyczny, który ukształtował się w wyniku funkcjonowania od 2001 roku ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków w jej obecnym kształcie, jest bowiem następujący:
5. Polska, dzięki wielkiemu zaangażowaniu gmin, wspartemu także przez środki funduszy przedakcesyjnych i strukturalnych UE, ma dzisiaj jedną z nowocześniejszych w Europie sieci infrastruktury wodno-ściekowej.
6. Ważnym elementem polityki gmin w tym zakresie, jest ustawiczne inwestowanie w tę infrastrukturę z własnych środków budżetowych oraz z innych źródeł, a nie z opłat ponoszonych przez obywateli, dzięki czemu są one utrzymywane na relatywnie niskim poziomie, często nawet nieobciążonym amortyzacją. Tam, gdzie rada gminy uważa to za konieczne, gmina dodatkowo dotuje system wodno-ściekowy z budżetu.
7. Taryfy opłat za wodę są w Polsce silnie zróżnicowane, ponieważ koszty jej pozyskiwania są uzależnione od lokalnych warunków hydrologicznych, geologicznych, geofizycznych i innych. To gmina, a nie urzędujący za biurkiem w Warszawie „specjalista” rządowy, ma pełną wiedzę i wyłączny tytuł do dostosowywania tych taryf do lokalnych uwarunkowań.
8. Przyczyną, dla której rząd zdecydował się na przedstawienie tego projektu ustawy jest wprowadzenie w Prawie wodnym obowiązku wnoszenia nowych opłat za wodę na rzecz podmiotu rządowego – Przedsiębiorstwa Państwowego Wody Polskie. Opłaty te spowodują zauważalny wzrost kosztów dostarczania wody, a to z kolei – przy założeniu zachowania rentowności poszczególnych przedsiębiorstw wodno-kanalizacyjnych – wymagałoby podnie-

sienia cen. Rząd nie kryje, że za pomocą swojej administracji będzie chciał narzucić gminom stawki opłat nie uwzględniające konsekwencji wprowadzenia swoistego haraczu na rzecz Przedsiębiorstwa Państwowego Wody Polskie. **Skutkiem takiego działania – niezależnie od jego niekonstytucyjnego charakteru – będzie zmuszenie gmin do subsydiowania cen wody w większym niż dotąd stopniu. Ponieważ budżety gmin nie ulegną zmianie, gminy przeznaczą na ten cel dodatkowe środki własne, które:**

- znacząco obniżą dotychczasowy poziom inwestowania w infrastrukturę komunalną, w tym stałego odtwarzania majątku, co jest obecnie standardem działania gmin,
- w wielu gminach zostaną przekierowane z innych zadań własnych, co obniży poziom życia mieszkańców.

Sumaryczny efekt oddziaływań zmienionego prawa będzie się sprowadzał do transferu do budżetu państwa dużych kwot z budżetów gmin i pogłębienia ich kłopotów finansowych.

W tej sytuacji Strona Samorządowa Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego zwraca się do Sejmu o odrzucenie projektu zawartego w druku sejmowym nr 1905 w I czytaniu i odesłanie go do Rządu w celu przeprowadzenia niezbędnej, przewidzianej prawem a dotąd niezrealizowanej procedury wyrażenia opinii przez Komisję Wspólną.